

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

KOTITAIDE

Huonesisustusta
ja taideteolli-
suutta varten

III vuosikerta
VI * Marraskuu * 1904

Lukuisain tunnettujen ark-
kitehtien ja taiteilijain toi-
mittama

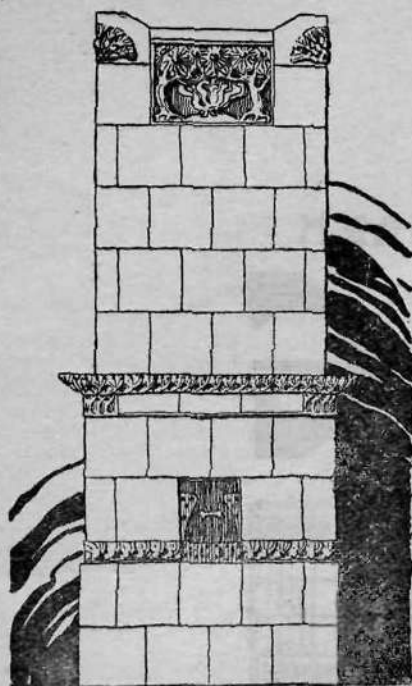
Vastaava toimittaja
Vilho Penttilä

Toimituspaikka: Vladimirkatu 1. * Huki 10-2. * Puhelin 644. * Postiosoite: Suo-
men Teollisuuslehden Kotitaide. * Tilaushinta 6 markkaa. * Ilmestyy 8 numeroa vuo-
dessa vähintään 20 kuvallitteen seuraamana. * Joulunumero on muita laajempi.

SISÄLLYS: (TEKSTIÄ). TAIDE JA HYÖDYLLISYYS (JATK.). — ISTUMIS- JA LE-
PÄÄMISHUONEKALUJEN HISTORIAA (JATK.). — VANHAT SEINÄ- JA TALOUSKAAPPIMME,
KIRJ. E. IKÄLÄINEN. — HYVÄN PUUN TUNTOMERKIT. — † VILHO SALMI. — NEUVO-
JA UUTIS- OSASTO. — ILMOTUKSIA. (KUVIA). SUOMEN YLEISEN KÄSITEOL-
LISUUSYHDISTYKSEN NÄYTTELYSTÄ SYKSYLLÄ 1904: SOHVA JA PÖYTÄ (WALTER
THOMÉ). — TYÖHUONEEN KALUSTOA (WALTER THOMÉ). — PUKEMISHUONEEN KALUS-
TOA (BERTEL JUNG). — 4 KUVAA SEINÄ- JA TALOUSKAAPEISTA, PIIRTÄNYT E. IKÄ-
LÄINEN. — KUVALIITTEELLÄ XI ON VANHA TALOUSKAAPPI JA VANHOJA TUOLEJA,
PIIRTÄNYT E. IKÄLÄINEN. — KUVALIITTEELLÄ XII ON SUOMEN YLEISEN KÄSITEOLLI-
SUUSYHDISTYKSEN NÄYTTELYSTÄ SYKSYLLÄ 1904: RUOKAHUONEEN KALUSTOA (AR-
MAS LINDGRÉN). — KIRJAKAAPPI (WALTER THOME).

Turun Kaakelitehdas

Näyttely-Varasto
Helsingissä

Iso Roobertinkatu-25

Myy halvalla aivan uus-
mallisia kotimaisten ark-
kitehtien piirustusten mu-
kaan valmistettuja uunia
sekä saleja ja ruokasaleja
että jokapäiväishuoneita
varten.

Ruoholahden Kaakelitehdas

HELSINKI Osakeyhtiö HELSINKI

Kaakeliuuneja sekä yksinkertaisempia että kalliim-
pia, uusia, nykyaikaisia malleja helppoihin hintoihin.

Konttori ja varasto:
Ruoholahdenk. 21. Puhel. 162.
Sähköosote Gräsvikenskakel.

Luetteloja ja hintailmoi-
tuksia lähetetään pyydet-
täessä.

Rietalahden Osakeyhtiö

HELSINGISSÄ Rietalahdensatama- ja
Köydenpunojankatujen kulmassa. Puh. 48.

Röyläys-, Puusepän- ja Huonekalu- tehdas. Verhoilijan työpaja.

Toimittaa Rakennuksien puutöitä, Tammisia parkettilat-
tioita, kienompia ja yksinkertaisempia huonekaluja,
Puotien- ja konttorien sisustuksia, Koulujen huone-
kaluja, Voimistelutelineitä, Veistotyökaluja ja mallia
kansakouluja varten y. m.

Edustaa parhaimpia-tehtaita ja hankkijoita, jotka toimitta-
vat mattoja, huonekalukangasta, verhoja, koriteoksia,
rautasänkyjä, peiliä, linoleumimattoja, sänkypatjoja
y. m., y. m.

Kaikenlaisia huonekaluja on valmiina tehtaassa.

Tilatkaa RAKENTAJA!

G. W. Sohlberg

HELSINKI. — Metsästäjänkatu 4. —

Valmistaa kaikkia peltisevän ammattiin kuulu-
via rakennustarpeita, nimit. Vesikattoja mus-
tasta ja galvanoidusta pellistä, Laskutorvia,
koneella tehtyjä Polvia, Vaasia, Kolosseja, Viiriä
sekä muita sinkkikoristeita. Ilmaläppiä (venttiiliä)
eri kokoa ja malleja. Kylpyammeita ja Vedenläm-
mitysuunia. — Kirkkoihin Kamiinoita ja Ukkosen
johteita.

— Kaikki mitä huokeampiin hintoihin. —

— Kustannus-arvioita ja hintaluetteloja lähetetään pyynnöstä. —

Helsingin Puuseppätehdas-

Sähköosote: Puuseppä.

Telefoni 13 55.

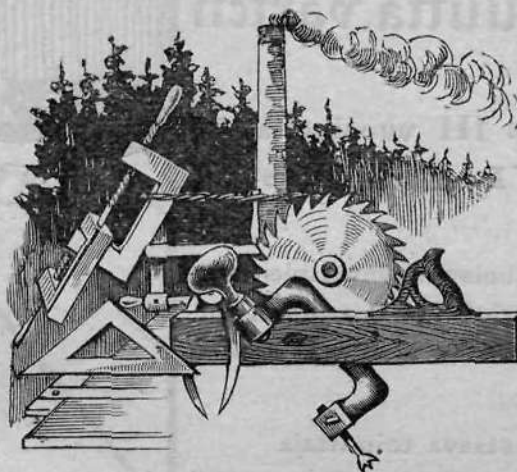

Osakeyhtiö

Helsingissä
lastenkodank. 5

Valmistaa

HUONEKALUJA,
KONTOORIN-
KIRKKOJEN-
PUOTIEN- y. m.
sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Parkettilattioita sekä kaikkia puu- ja nikkarialalle
kuuluvia töitä.

Julius Tallberg.

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja.

Kullattua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m.

Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan
mitä pikimmin Tehtaalta.

ERILAAATUISIA HUONEKALULUKKOJA.

Rokkalan hyväksi tunnettua PEILILASIA mää-
rätyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

TAIDE JA HYÖDYLLISYYS.

(JATKOA.)

Näin olen teille lausuttavani lausunut, se sisältää kylläli loukkaavaa, minä tiedän sen, ja se on sitäpaitsi, niinkuin monesta näyttäneen paljon liioiteltu. Mutta juuri selvä liioittelu ja epäilemätön loukkaavaisuus oli siinä aivan välttämätöntä ja minun tosi velvollisuuteni vaati ne julkilausumaan. Kaunotaiteiden opiskeleminen ei voinut vakavasti tapahtua Englannin korkeakouluissa ilman selvää energistä vastalauseita kansallisen produktioonivoiman harhautumista vastaan, mikä tekee sellaisen opiskelun hyödylliset tulokset mitä suurimmassa määrässä epäiltäviksi. Minä voin teille helposti näyttää, kuten jokainen keskinkertainen piirtäjä voi, mitenkä teidän tulee lyijykynää kädessänne pitää ja mitenkä värejä käyttää; mutta tuolla ei ole mitään merkitystä silloin, kun kansa tuhlaa miljooneja kaiken sen hävittämiseen, mitä piirrin ja väri ovat esittäneet, kuin myöskin taiteen väärrien muotojen auttamiseen, mitkä juuri ovat kalleimpia ja nautintoa tuottamattomimpia kaikista hulluuksista. Sentähden ovat nämät ensimmäisenä ja viimeisenä, mitä minä teille tässä lausun: että kaunotaiteita ei opita *paikkoja muuttelemalla*, vaan senkautta, että me teemme kotoiset tyys-

sijamme, missä me asumme, meillemme rakkaiksi ja niissä pysymme; että kaunotaiteita ei myöskään opita kilpailujen kautta, vaan senkautta, että työnsä tekee parhaansa mukaan vaatimattomasti, hiljaisesti; että kaunotaiteita ei myöskään opita näyttelyiden kautta, vaan sen kautta, että tehdään, mikä on oikein, ja luodaan, mikä on totta ja kunniallista, pannaanko se sitten näytteille vai ei; ja että, kaikki lyhyesti sanottuna, ihmisten ei tule maalata tai rakentaa ylpeydestä tai rahanhimmasta, vaan rakkaudesta, rakkaudesta taiteeseensa, rakkaudesta lähimmäisiinsä, tahi jostain muusta korkeammasta rakkaudesta, mikä tästä vaatimattomasta puhtaasta rakkaudesta lähtee. Minä tiedän, että olen moneen kipeästi koskettanut, mikä minua kovasti surettaa, kun puhuin uskonnollisen taiteen väärinkäytöstä; mutta ei ole mitään vaaraa niinkauvan, kun emme unohda, että Jumala asuu yhtälailla tuvissa kuin kirkoissa, ja että meidän on hänelle niissäkin hyvä vastaanotto valmistettava. Alkakaamme puuvälikatoilla, niin silatut ja taulutetut pitävät jo huolen itsestään; alkakaamme olkikatoilla ja me lopetamme ihanilla hoiveilla; pitäkäämme siitä huoli, etteivät vanhat silmät raamattunsa ääressä tai

ISTUMIS- JA LEPÄMISHUONEKALUJEN HISTORIAA.

(Jatkoa.)

Sana „möbel“, millä yhteisellä nimellä *huonekaluja* germaanisissa kielissä nimitetään, merkitsee jotakin „liikkuvaa“. Mutta tässä suhteessa juuri on huonekalujen muoto mitä vaihtelevin. On suuri määrä huonekaluja, joita on vaikea liikutella, niidenkin kappalten joukossa, joissa pitäisi helppo liikuttelu edellyttää, nim. tuoleissa. Muodot näissä eivät riipu niinkään vähän seuraelämän tavoista. Englannissa ja Ameriikassa, missä pannaan painoa sille seikalle, että ihmiset voivat lähekkäin istua ja työskennellä, on enimmin suosittu helposti liikutettavia istuimia, samoin kuin suuri mieltymys pikku komeroihin asuinhuoneissa ja ahtaampaan on näiden maiden asumuksille ominaista. Euroopan mannermaalla taas ovat raskaammat muodot, suuret huoneet olleet enemmän rakastettuja; keskellä huonetta on suuri sohva, sen edessä pöytä ja sen ympärillä tuoleja.

Muutamat istuinmuodot ovat siinä mielessä liikkuvia, että niiden muotoa voidaan muuttaa, näin on laita kenttätuolessa. Kenttätuolin yksinkertaisimmassa muodossa ovat jalat sahapukin tapaan toisiinsa liitetyt. Paitsi tätä kokoonpantavan tuolin yksinkertaisinta periaatetta, on siitä vielä toinen muoto, nim. se, missä jalat päättyvät juuri ristitsemiskohdansa ja siihen tulee istuinlevy. Tämä istuinlevy muodostuu taas helposti yhtämittaa jatkuvaksi selkänojaksi. — Erittäin haluttuja goottilaisella ajalla olivat n. k. ripatuolit, missä ohuet puut muodostivat pinnat yhtymällä lomikkain toisiinsa niinkuin sormet sormiin. — Näissä esineissä ei ilmene minkäänlaisia goottilaisen rakennustyylin muotoja, vaikka niiden keksiminen ja käsite kuuluu tuolle tyylikaudelle. Italialaisissa kokoonlyötävissä tuoleissa ovat jalat usein norsunluusilailulla koristeltuja. Eräässä berliiniläisessä kokoelmassa on vuodelta 1629 alkuisin oleva, erittäin runsailla leikkauksilla varustettu koottava tuoli, missä melkein liian korkeat korkoleikkaukset tekevät sen epämuikavaksi. Juuri tämäntapaiset

nuoret silmät ompelustensa ääressä pilaannu yövalojen puutteessa, ja silloin me saamme värillisistä lampunlaseistamme ja vahakynntilöistämme kaiken mahdollisen hyödyn.

Kun me näin koetamme taiteita pitää ja käyttää yleiseksi hyödyksi, saamme me myös kokea niiden yleisiä, elämää rikastuttavia siunauksia. Sanoin teille, ettei ole mitään erityistä jumalallisuutta tuon tai toisen taiteen harjoittamisessa; ne ovat kaikki yhtä jumalallisia ja yhtä ihmisellisiä. Ennenkuin lope-tan, vielä joku sananen kaikkien ja jokaisen taiteen, joka on tosi kaunis ja tosi hyödylli-nen, jumalallisuudesta.

Joka seitsemäntenä päivänä, ellei useam-min, saa suurin osa hyvää tarkoittavista ihmisisistä Englannissa sielunpaimeneltaan kiitol-lisen siunauksen, joka kuuluu näin: „Meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen armo, Isän Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon teidän kanssanne.“ Minkä ajatuksen yleinen mielipide Englannissa näihin siunaus-sanoihin liittää, en tarkoin tiedä. Mutta minkä teille varmasti voia sanoa, on, että nä-mät kolme asiaa todellisuudessa ovat olemassa ja voidaan vastaanottaa, jos vain meitä halut-taa se tehdä; mutta että niiden rinnalla on myös jotain muutakin, mistä me surullista kyllä jo liiaksi olemme tietää ja tuta saaneet.

Ensiksi, kun me yksinkertaisesti seu-raamme uskontomme perustajan määräyksiä, niin totisen elämän kauneus, hyvyys, iloisuus

ja suloisuus tulee meidän osaksemme henkeen ja ruumiiseen, työssä ja levossa. Jeesuksen Kristuksen armo on tässä ja te voitte sen saada, milloin tahdotte.

Toiseksi, kun me yhä enemmän opimme luotua maailmaa tuntemaan, tulemme me nä-kemään, että sen luojan tahto on nähdä luo-tunsa onnellisina, että hän on kaikki oikealla ajallaan ja oikealla paikallaan kauniiksi teh-nyt, että pääasiallisesti ihmisistä riippuu, koska heille se mahdollisuus annettiin, hänen lakiensa pilkkaaminen, milloin luotu mylvii ja tuskissa kierii. Isän Jumalan rakkaus on tässä, ja te voitte sen nähdä ja siinä elää, jos haluatte.

Kolmanneksi: on olemassa todella henki, joka näyttää eläimelle tien, linnulle pesäpuun ja ihmiselle aivan ihmeellisen vaistomaisesti, mitkä kaunotaiteet ja jalot työt ovat hänelle mahdollisia. Ilman tätä pyhää henkeä ei ole mitään hyvää. Sitä vastassa on paljon pahaa. Sen valossa on meidän rauhamme ja meidän voimamme.

Mutta on olemassa vielä neljäs, josta me jo tiedämme liian paljon. On paha henki, jonka valtakunta on sokeus ja pelkuruus, kun taas hyvän ja viisaan ja pyhän hengen valta-kunta on selvyys ja rohkeus.

Tämä sokea ja arka henki huohottaa ja huutaa meille alinomaan, että pahat teot an-netaan meille anteeksi ja ettei meidän niiden tähden kuolla tarvitse, että hyvät työt ovat

esimerkit osoittavat, miten koottavan tuolin käsite muuttuu, kun kiintoinen istuinpatja ei salli enää istuinta kokoonpanna; tässä on konstruktioonimuoto muuttunut taidemuodoksi.

Kaikissa näissä nousee selkänöjä kohti-suoraan ylös, joka ei ole mitenkään mukavaa. Paljon parempi on tietysti selkänöjä, mikä hie-man pyöristyy niinkuin ihmisen selkäkin. Tämä toivomus esiintyy jo sängen aikaisin, ainakin silloin, milloin istuin oli täyttämällä (toppaamalla) tehty. Tosin vanhin aika ei tuntenut täyttämistapaa, mutta kyllä jo san-gen varhain pyöristyvän selkänöjan prinssi-pin. Selkänöjaksi käytetty puulevy joko veis-tettiin pyöristyväksi tahi kuumassa hiekassa kuumentamalla tai jollain muulla keinolla taivutettiin sellaiseksi, vaikkei tämän vii-meksimainitun tavan käyttämisen todenpe-räisyydestä olla aivan varmoja. Me tapaamme tällaisia konstruktiooneja Kreikassa, missä kumminkin käytetään suhteellisesti kapeita puulevyjä. Sitävastoin tavataan jo vanhassa Egyptissä kehyslaitteen ja sen puulevyillä

täyttämisen prinssiippi, vieläpä — mikä on ta-vallisinta — viistoon soviteltuna. Täydellisen pyöreän istuimen vanhin muoto on tynnyri, mikä on määrättyltä korkeudelta poikkilei-kattu. Kolmannelta vuosisadalta Kr. s. j. ta-paamme pyöreitä istuimia, missä selkänöja on tehty varvuista punomalla, mikä punous on kiinnitetty patsaisiin. Tämmöinen punominen oli sängen tavallista aikasemmalla keskiajalla. Tähän tapaan tehty tuoli on mukava ja kes-tävä. On olemassa suuri joukko vanhoja egyptiläisiä huonekaluja, jotka ovat erinomaisesti säilyneitä ja jotka näyttävät, miten korkealle puuseppätyö oli Egyptissä kehittynyt. Useim-mat näistä ovat Brittiläisessä museossa Lon-toossa, Louvressa Pariisissa, taideteollisuus-museoissa Berlinissä ja Kairossa. Useimmat egyptiläiset huonekalut ovat valmistetut syko-mooripuusta, mikä sängen hyvin kestää Egpyp-tin ilmastossa. Osaksi saamme kiittää näistä tuoleista sitä seikkaa, että ne tulivat omista-jainsa kanssa yhtäikää haudatuiksi. Kauneim-man muinaisegyptiläisen istuimen omistaa Leydenin museo Hollannissa. Jalat kannatta

mahdottomia ja ettei meidän niiden tähden elää tarvitse. Tämän valhehengen evankeliumi on nyt äänekkäin ja intohimoisin, mitä meille anglosaksien kielellä saarnataan. Te tulette jonakin päivänä vahingoksenne huomaamaan, kun te uskotte tämän sanoman ensi osaan, että se ei ole totta; mutta ehkä te ette koskaan tule, jos te toiseen osaan uskotte, eduksenne ja mielihyväsenne huomaamaan, ettei sekään ole totta! sentähden pyydän minä teitä totisesti uskomaan ja sydämmessänne tunnustamaan, että kaikki rakastettavat ja oikeat asiat ovat mahdollisia niille, jotka niiden mahdollisuuden uskovat sekä ovat päättäneet omalta päivätyö-osaltaan uskollisesti ja urhoollisesti niiden toteuttamiseksi toimia. Jokainen sarastava aamu on heille uusi elämän alku, ja jokainen laskeva aurinko on päättävä elämäntyön veroisen päivätyön: silloin on jokainen näistä lyhyistä elämistä lyhyt ilmoitus jostakin toisten hyväksi tehdystä hyvästä työstä, jostakin äskensyntyneestä hyvästä voimasta tai tiedosta; näin liitätte te päivä päivältä voiman voimaan, ja todella perustatte taiteen, ajatuksen, hengen ja oikeuden kautta Englannin kirkon, josta ei saa sanoa: „katsokaa, mitä kiviä täällä on“, vaan: „katsokaa, mitä ihmisiä.“

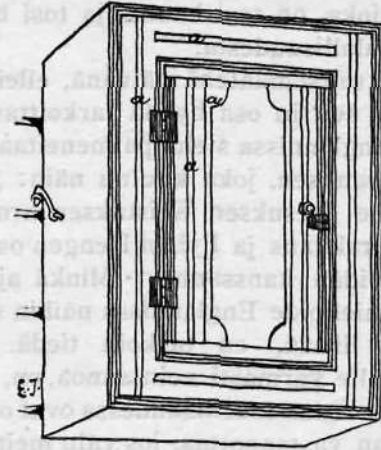

vat kehystä, mikä on pitkäkö suorakaide. Tämän kehysten väliin on punottu istuin kiinnitetty. Toinen pyörästetty kehyslaite, mikä on asetettu vinoon, on selkänojana, jota takaa kolme tukea kannattaa. Liittämässä on käytetty pieniä sarvinauloja, jotka ovat varustetut päillä, niinkuin meidän naulamme. Erittäin mieltäkiinnittävä on tässä tuolissa kulma-kiinnitys. Se on yhdestä puusta, tuollaisia kulmapuita on kaikkialla ja ne pitävät istuimen koossa. Egyptiläisissä valtaistuimissa on sama rakenne, mutta ne ovat rikkailla leikkauskuvilla ja patjoilla varustetut.

Aivan eri tyyppiä ovat ne nojatuolit, joissa on levy- ja pielikonstruktsiooni. Nämät nojatuolit ovat niin suuria ja raskaita, että niillä tavallisesti on aivan määrätty paikkansa; gotiikin ajalla oli vuoteen vieressä tuollainen suurikokoinen nojatuoli. Englannissa olivat nämät tuolit eritoten mieluisasti käytettyjä 16:nnella ja 17:nnella vuosisadalla. Mikään näistä tuoleista ei ole mukava, vaikka ne varustettaisiinkin runsaasti tyynyillä. Erittäin suuret tämänlaiset tuolit varustettiin jonkin-

VANHAT SEINÄ- JA TA- LOUSKAAPPIMME.

Kotitaiteen viime numerossa olin tilaisuudessa sanoin ja kuvin esittämään meidän vanhoja vaatearkkujamme; nyt pyydän mainita muutaman sanan, ehkäpä yhtä vanhoista ja yhtä tärkeistä huonekaluista kuin edellisekin — nimittäin *seinä- ja talouskaapeista*. Mielestäni ovat nämä huoneka-

KUVA 1.

lulajit erikoisesti huomiota ansaitsevia, vaikka ne toisien, vanhojen kalujen suhteen ovat jääneet paljon vähemmälle huomiolle julkisuudessa.

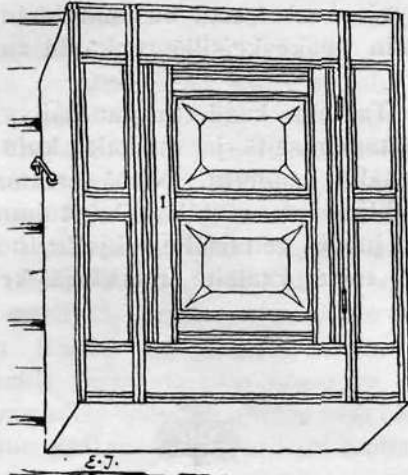
laisella baldakiinilla, jommoisia vielä on monissa kuorituoleissa nähtävänä. Hiukan poikkeava on renessanssituoli, missä puinen noja on polygooni s. o. monikulmio, niin että tämä noja lähenee pyöreätä muotoa. Norjassa, Ruotsissa ja Tanskassa säilyivät raskaat nojatuolit aina 13:nnelle vuosisadalle ja moni niistä on varustettu erityisellä lujalla astuinlaudalla, mikä saa selityksensä tyydyttämättömistä lämmitysseikoista. Gotiikki rakensi nämät tuolit melkein pelkästään levykonstruktsioineina. Istuinlevy oli usein aukivedettävä, niin että sen alla oli avoin tila, mitä käytettiin arkuna. Ranskassa ja Englannissa muodostuivat nämät tuolit renessanssi-ajalla pyörästetyillä käsinojilla varustetuiksi; n. k. Shakespeare-tuoli on tuollaisilla pyöreillä, puisilla käsinojilla varustettu. Kauniimmat tämänlaiset ovat Englannissa kumminkin 13:nnelta vuosisadalta.

(jatk.)

Maaseudulla liikkuncelta ei liene jäänyt huomaamatta tuo hyvin tavallinen, tupain seinälle ripustettu, pienehkö *seinäkaappi*. Suuresti se ei siinä rehentele, eikä korkeasti komeile, onpahan vaan hyvin käytännöllisenä kaikenmoisen pikkukaman säiliönä. — Mutta kun kiinnität hiukan huomiotasi ja otat sen lähemmän tarkastelun alaiseksi, niin tuletkin huomaamaan, että sen muodossa, koristelussa ja tekotavassa on jotakin omaperäistä ja hauskaa. Turhaan

KUVA 2.

siitä — samoin kuin muistakin varsinaisista *huonekaluista* — etsit noita muutamia vuosia sitten niin paljon huudettuja, suomalaisiksi luultuja, venäjänkarjalaisia kolmikulma- ja muita mittausopillisia syvennyskoristeita, ainakin kaikkialla muualla, paitsi jos siellä raja-Karjalassa tavattanee. Mutta siitä päättäen, ettei arkkitehtien Blomstedtin ja Sucksdorffin karjalaista „puutyylä“ käsittelevässä laajassa teoksessa löydy piirroksia (paria poikkeusta lukuunottamatta) varsinaisista huonekaluista, ei sielläkään liene rakennus- ja „pesentäpoalikkatyyliin“ kaappeja koristeltu.

Näissä meidän kaapeissamme tapaavat mitään siivointia höylätyötä — niin vanhoja kuin ne ovatkin. On sitä osattu höylätä käyttää jo vuosisatojenkin takaisina aikoina!

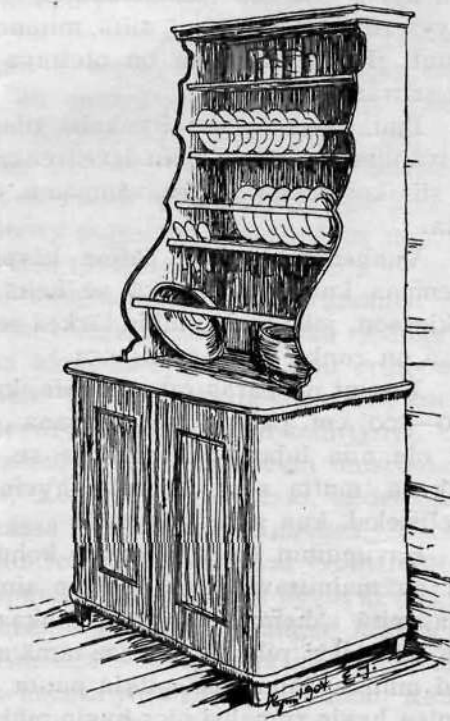
Toisissa tyypeissä (etenkin seinäkaapeissa) ei löydy ulkonevia listoja; runsaat uurroshöylällä lykätyt profiilit juoksevat vaan vapaasti laudan päästä päähän, kasvavasti yhtymättä samanlaisiin profileihin poikkilaudassa. Nämä sirot uurrokset pysyttelevät laudan pinnassa, toisissa pyöreinä harjanteina toisissa mataloina, tasapohjaisina uurroksina — paitsi ovien täytelautoissa, joiden ohennetut reunat uurtautuvat kehyslautoihin, kuten tavallisessa työtavassa nykyäänkin. (Katso piirroksia!)

Vanhat umpinaiset (sekä ala- että yläosas-

saan ovilla varustetut) *talouskaappimme* heittävätkin muun hauskuutensa ohessa huomiota tilavuudellaan ja niin muodoin käytännöllisyydellään. Ei niissäkään tapaa liikoja ulkokuluttaita lokeroita, ei huvila- eikä muuta rakennustyyliä — ne tahtovat olla vaan yksinkertaisesti huonekaluina ja tehdä semmoiseen tehtävänsä.

Ominainen *värinsä* näissä, kuten muissakin vanhoissa huonekaluissa, on tummansininen tai — vihertävä ja tulipunainen. Esim. seinäkaapeissa *a*:lla merkityt tasapohjaiset, matalahkot uurrokset ovat maalatut punaseksi, muualta sinerväksi.

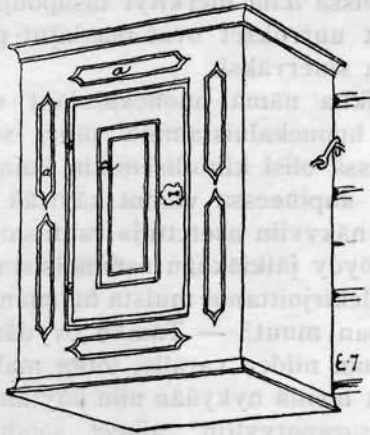
Vaikka nämä huonekalulajit ovat vanhoista huonekaluistamme juuri semmoiset, että niissä olisi kiitollisemmin kuin monessa muussa kapineessa voinut käyttää sepän takomia, näkyviin asetettuja rautasaranoita, ei niissä löydy jälkiäkään semmoisista; ei ainakaan allekirjoittanut muista huomanneensa — ovatkohan muut? — Tämän pyydän merkitä ainoastaan niiden varalle, jotka mahdollisesti luulevat meillä nykyään niin käytännössä olevaan „saranatyyliin“ aiheet saaduiksi vanhoista huonekaluistamme. — Olisiko muka siihen aikaan niin paljon joutavuutta harrastettu, että olisi ruvettu raudoilla vahvistamaan sitä kapinetta tai kapineen osaa, joka ei vahvistusta tarvinnut ja taas jätetty se raudottamatta, mille se olisi välttämätöntä. Siksi kirkkojen, aittojen y. m. *rakennusten* ovet varustettiin vahvoilla, usein yli oven ulottuvilla saranoilla, kun oven raskas paino

KUVA 3.

ja kestävyys ulkoilman vaikutusta vastaan sen vaati. Ja koska ne kerran siihen täytyi panna, niin koristeltiin niitä myöskin; näin tavoin pidettiin silmällä sitäkin puolta asiassa. — Mutta minkätähden kevyt, kehysjärjestelmällä tehty ja kuivassa ilmassa oleva kaapin ovi olisi semmoisia toimenpiteitä kaivannut! Siksi koristeltiin ne luonnollisemmalla, niille paremmin soveltuvalla tavalla.

E. Ikäläinen.

KUVA 4.

HYVÄN PUUN TUNTO- MERKIT.

Yleensä on tunnettua, että samallakin puulla on hyvin erilaisia ominaisuuksia, sen hyvyys riippuu etupäässä siitä, miten se on kasvanut. Puuta valitessa on otettava huomioon seuraavat seikat:

1. Puu, jossa on vuosirenkaita tiheässä, on kasvanut hitaammin kuin leveärenkainen, se on siis kovempaa ja kestävämpää n. k. talvipuuta.

2. Vanhempi puu on paljon kovempaa ja lujempaa kuin nuori, eikä se heitä eikä vedä kieroon, joka on hyvinkin tärkeä seikka. Yleensä on runko puun paras osa.

3. Tammi on paras ottaa silloin, kun se on 70—100 cm paksu; vanhempana se ei enään ole niin lujaa, nuorempana se tosin on sitkeää, mutta sen väri tulee hyvin epä-säännölliseksi, kun sitä syövyttää.

4. Havupuihin voi sovelluttaa kohdan 1, lisäksi on mainittava, että puu on aina parempaa, mitä vähemmän siinä on pihkaa. Jos puussa on liiaksi pihkaa, juoksee tämä auringon tai muussa lämmössä pitkin puuta, joten väri tulee hyvin rumaksi. Jos hyvin pihkaista puuta kiilloittaa tai syövyttää, on tämä hyvin

vaikeaa ja työ tulee jotenkin huonoa; sitäpaitsi on tällaista puuta hankala liimata. Männyssä on usein paljon toukkia, kuusi on siitä syystä parempi rakennusaine. Auringon polttama puu ei ole kestävä.

5. Sydänpuu ei heitä niin paljon kuin pintapuuta, kun taas puu syitten suunnassa vetää kieroon 5 % ja vuosirenkaiden suunnassa 10 %.

6. Suora puu on yleensä parempaa kuin kiero ja vääriin kasvanut.

7. Puu, jossa vuosirenkaat ovat kasvanut hyvin keskeisesti, on laadultaan parempaa kuin epäkeskeisillä renkailla varustettu puu.

8. Talvella kaadettu puu säilyy paremmin mätänemiseltä ja madoilta kuin kesällä tai keväällä kaadettu. Nämä erottaa toisistaan jodiliuvoksen avulla, talvipuuhun syntyy tummia juovia keltaiselle pohjalle, tuoreeseen puuhun tulee vaaleita merkkejä keltaiselle pohjalle.

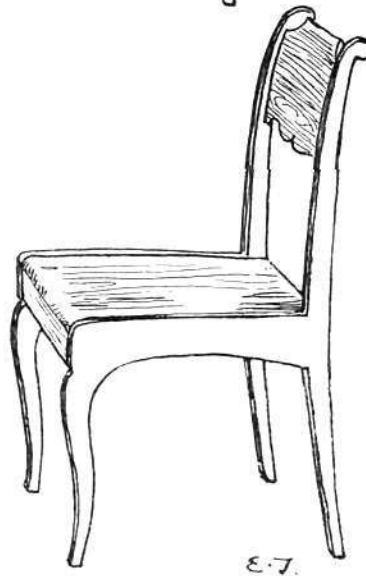
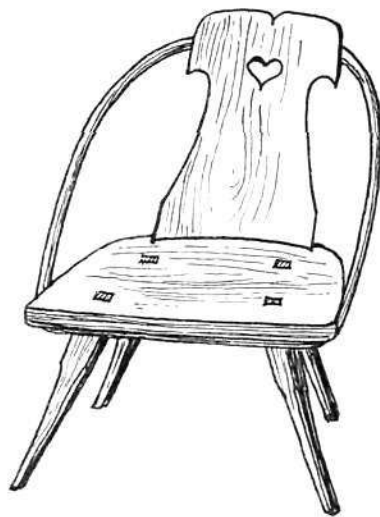
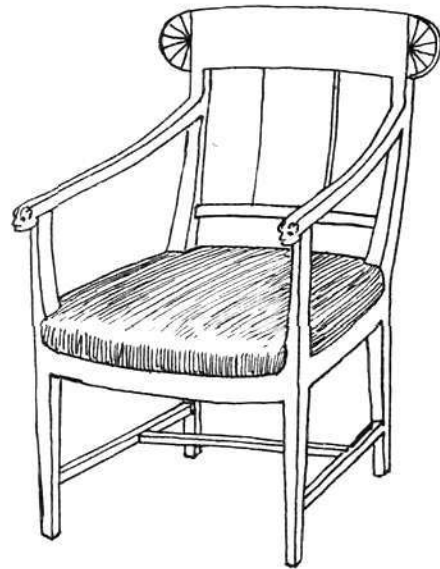
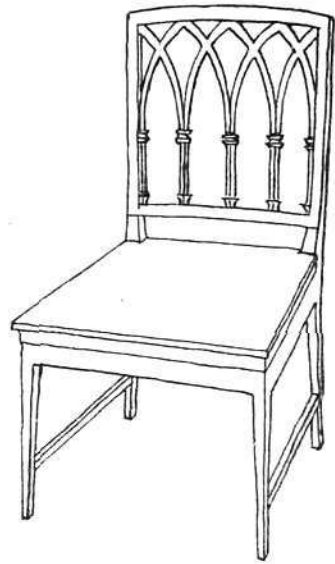

+ VILHO SALMI.

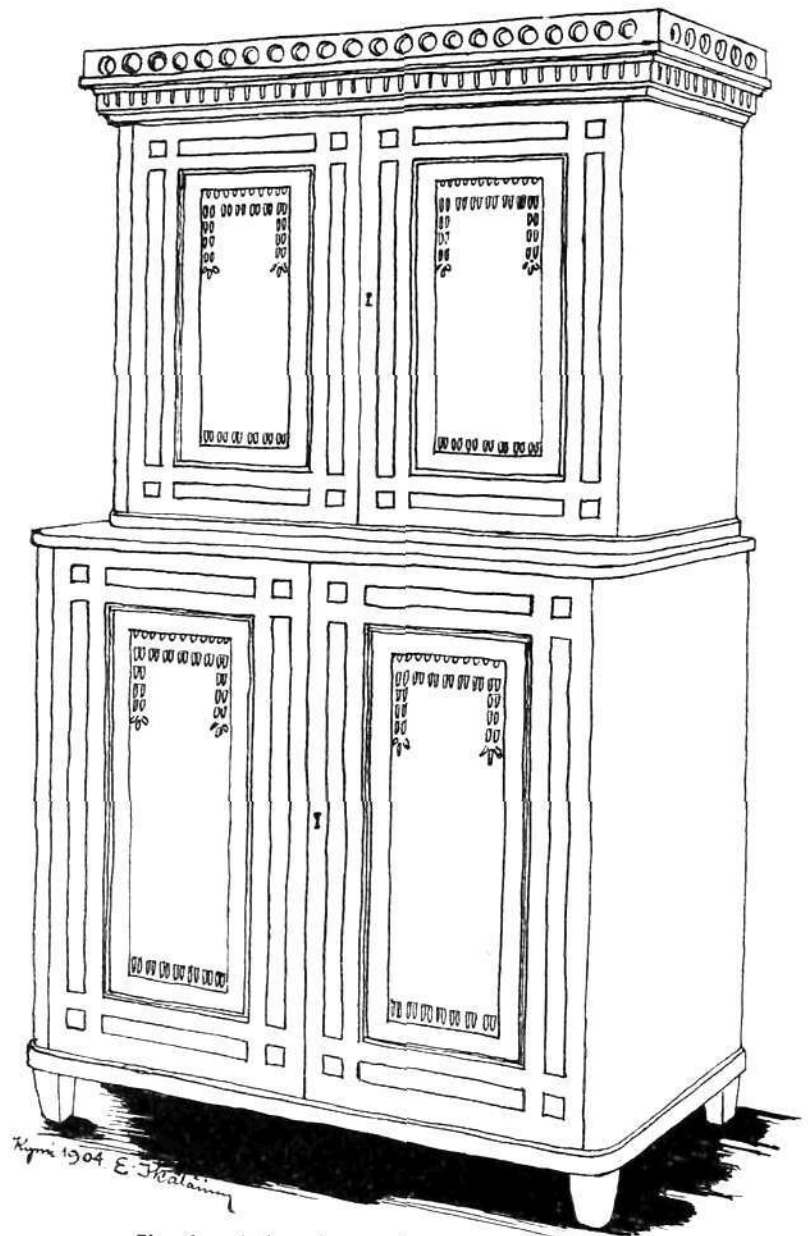
V. k. 17 p. kuoli täällä, pitemmän aikaa sairastettuaan ammattikoulun opettaja *Vilho Salmi* 41-vuotiaana. Suoritettuaan oppikurssin muutamissa käytännöllisissä oppilaitoksissa, viimeksi Suomen yleisen käsiteollisuusyhdistyksen ammattikoulussa Helsingissä, oleskeli vainaja jonkun aikaa valtion myöntämällä apurahalla ulkomailla. Sittenmin sai hän opettaja-paikan mainitussa ammattikoulussa, jossa toimessa oli 6 vuotta. Opettajana osoitti vainaja suurta kykyä ja innostusta. Hartaana teknillisten tietojen levittäjänä toimi hän useina vuosina m. m. tämän lehden asiamiehenä teroittaen etenkin oppilastensa mielen teknillisen kirjallisuuden hyödyllisyyttä ja tärkeyttä. Ystävällisellä ja sävyisellä kohtelullaan saavutti hän niinhyvin oppilaittensa kuin tuttaviensakin suosion.

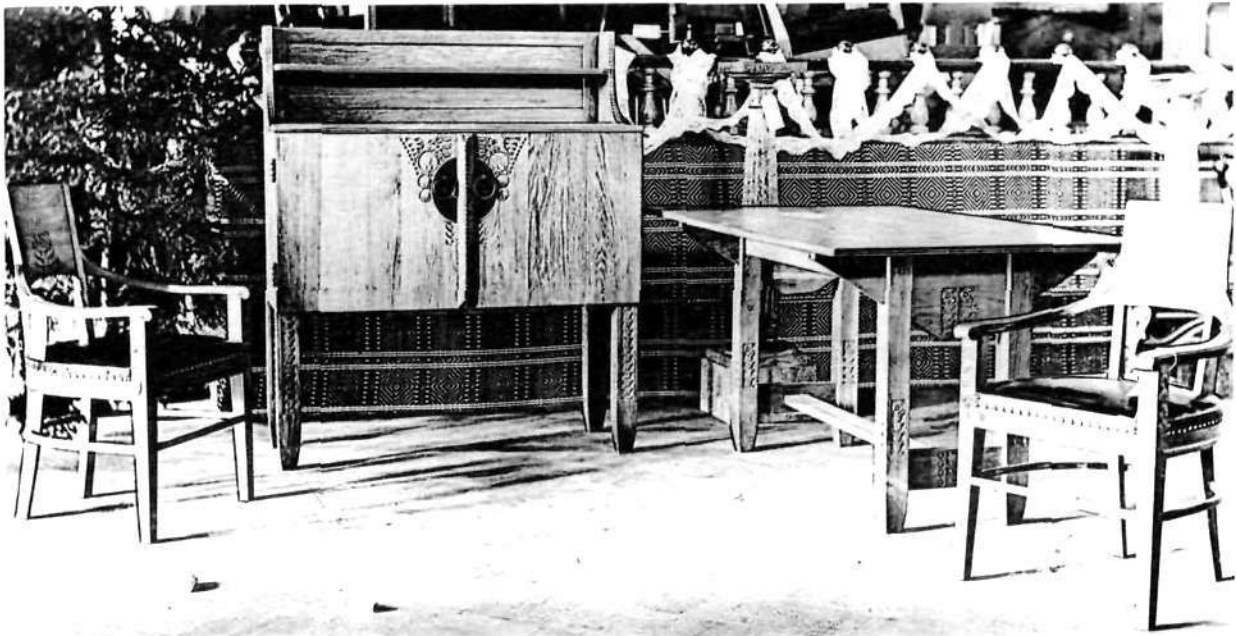

Vanhoja tuolia Kymistä.

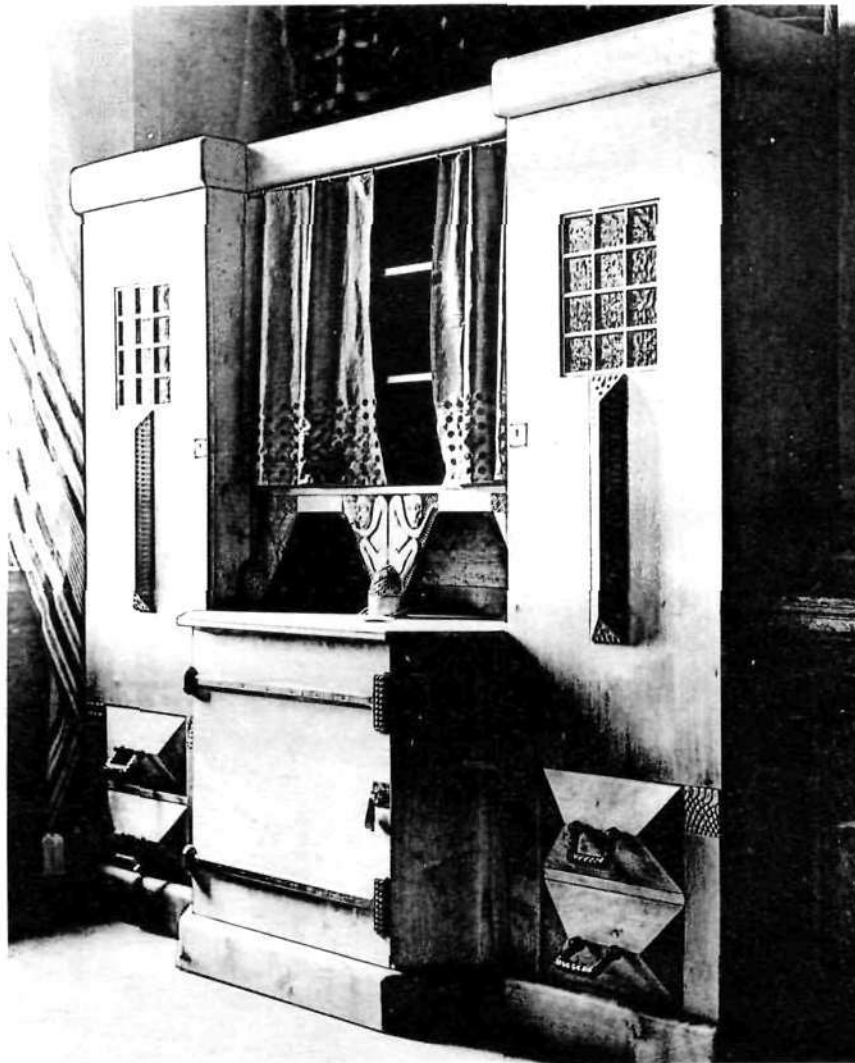
Vanha talouskaappi
Wehkalahden Kaarniemestä.

Ruokahuoneen kalustoa.

Arkkitehti Armas Lindgren (Gesellius,
Lindgren, Saarinen).

Suomen yleisen käsateollisuusyhdistyksen näyttelystä syksyllä 1904.

Kirjakaappi.

Arkkitehti W. Thomé (Lindahl & Thomé).

NEUVO- JA UUTIS-OSASTO.

TAMMIPUU voidaan tehdä keinotekoisella tavalla vanhan näköiseksi, jos sen antaa jonkun ajan olla ammoniakkihöyryjen vaikutuksen alaisena. Tätä tarkoitusta varten puut pannaan tiheisiin laatikkoihin, joihin nurkkiin asetetaan puolittain ammoniakkinesteellä (ominaispaino 0,91) täytettyjä lasipurkkeja. Noin 24—28 tunnin jälkeen on tammi saanut tasaisen, tummanruskean värin. Kokonaisia huonekalustoja voidaan samalla tavalla saada vanhoilta näyttämään, jos niitten antaa seistä tarpeeksi kauan suljetuissa, ammoniakkia sisältävissä huoneissa. Jos puuta tummennettaessa samalla tahtoo saada ornamentteeraus aikaan, ovat vaaleiksi jäävät paikat päällystettävät tiheällä kerroksella, jonka menettelyn jälkeen taasen voipi helposti puusta poistaa.

LINOLEUMI saadaan kirkaaksi ja kiiltäväksi, jos sitä säännöllisesti 2—3 viikon perästä pestään seoksella, jossa on yhtäpaljon maitoa ja vettä. Noin 3—4 kertaa vuodessa on linoleumi sivelettävä tärpätin ja väkiviinan seoksella, johon on lisätty vähän vahaa. Myöskin liinaöljyä käytetään joskus samaan tarkoitukseen. Tällä tavalla hoidettuna pysyy linoleumi aina puhtaana ja kiiltävänä ja näyttää yhtä siistiltä kuin uutena.

VANHANAJAN TEOLLISUUTTA, Satakunnan museoon on äskettäin saatu Saarijärven pitäjältä pari seitsemänkeltätoista sataluvulta olevaa yksinukkaista ryijyä, joista toisen keskuspeilissä kuvataan taivasta ja sen keskellä enkelien ympäröimää Jumalaa. Keskuspeilin ja laiteiden välillä kuvataan alhaalla seitsenhenkiloisessä ryhmässä Kaanaan häitä, torvia puhaltavat enkelit soittoniekkoina. Ryijyn sivuilla kuvataan Elian tulisilla hevosilla taivaaseen ottamista. Tässä ryhmässä nähdään vaunut ja hevoset, elämänpuu ja ylinnä kaksi pasuunaa puhaltavaa arkkienkeliä. Keskuspeilin yläpuolella kuvataan Iisakin uhraamista, siihen kuuluvine henkilöineen, oinaiseen ja enkeleineen. Toisenkin ryijyn on yhtä rikas atteellisista kuvaryhmittään, vaikkei niiden aiheita ole vielä voitu tyydyttävästi selittää. Nähtävästi on se saman henkilön työtä kuin edellisenkin. Näitä tekijän rikkaan mielikuvituksen luomia katsojalla tekee mieli kunnioituk-

**SUOMEN VÄRIJÄ
VERNISSETEHTAAN
OSAKEYHTIÖ**
HELSINKI E-ESPLANAADIN KATU 8
VIIPURI KATARINAN KATU 4
TURKU ISO HÄMEEN KATU 32
VÄREJÄ VERNISSEJOJA
KAIKKIA LAJIA
EDULLISIN OSTO-
PAIKKA JÄLLEEN-
MYYJILLE

H:gin Uusi Rautasänky-Tehdas

POLSA & SJÖSTEDT

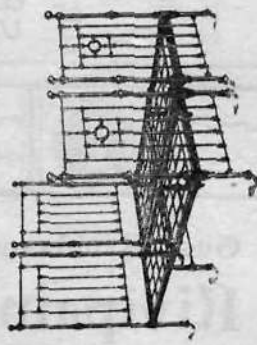
Myyntiä: Aleksanterinkatu 50.

Puhelin 36 38.

VALMISTAA:

rautasänkyjä kaikkia eri malleja, myöskin tilauksen mukaan.

Patioja y. m. ....

KANSIA KOTITAL-
TEEN 1903

vuoden vuosikertaa varten on saatavana lehden konttorissa. Hinta 1: 50.

K. H. Renlund,

Helsinki.

Myö summittain ja vähittäin suuresta hyvin järjestetystä varastosta kaikkia rautavara-alan kuuluvia kappaleita, kuten

Rakennustakomuksia, valutavaroita, nauvoja, hankirautaa, terästä, rautalevyä kaikenlaatuista, sementtiä, tulenkestäviä tiiliä, tulenk. savea, tappuroita, täpettä, lastuvillaa, rakennuspalkkeja. Käytettyjä ratakiskoja. Maalari-värejä, vernissoja ja öljyjä y. m. tunnettuihin halpoihin hintoihin vuoden loppuun.

Häkli, Lallukka ja Kumpp.

Tukkukauppa Wiipurissa
suositaa muitten tavarainsa ohella todellisesti hyvää

Teetä,

jota on saatavana kaikissa hyvin varustetuissa kauppapuodeissa.

Jokainen käärye on varustettu viereissä olevalla leimalla ja tavaramerkillä, sekä sisältää tutkimustodistuksen.
Huomautamme, että meidän teekääryeemme ovat täysipainoisia.

N. Bomanin huonekalu-

Turku ☒ makasiini ☒ Turku

Näyttelyhuoneustof: ☒

Helsinki: Mikonkatu 4, ☒ ☒ Turku: Linnankatu 47.

Sisustaa täydellisesti niinhysin hotelleja, pankki- ja yksityishuoneustoja kuin yksityisiä huoneitakin.

Työ aistikasta. ☒ Hinnat kohtuulliset.

Arabian Tehdas

suorittaa Pariisin maailmannäytelyssä v. 1900
KULTAMITALILLA palkittuja --
kaakeli ja takkauunia.

Suuri valikoima malleja löytyy varastossa ja
uusia tehdään tilausten ja h:rojen Arkkitehtien
piirustusten mukaan.

M. F. Hättinen Helsinki, Suomi.

Telef. 1331. **Kupari- ja Peltisepäntiike**

Varasto

Kupariastioita,

Paloruiskuja

kirkkoja, kyläkuntia ja
kartanoita varten.

Peltiunia,

Katon peittämistä,

Lukon korjausta,

Avaimia ja Tinausta
halpoin hintoihin.

Rakennusalaan kuuluvaa metallikoristetyötä suorit. kaikkea laatua

Wilh. Andstén'in Tehdas

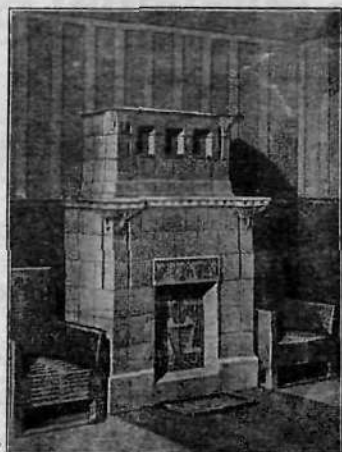
perustettu * Osakeyhtiö * perustettu
— 1842. — — 1842. —

Tehdas on vieläkin lisännyt jo ennestään suurem-
moista monityylisten kaakeliuuniensa näyttelyvarastoa
suurella joukolla somia ja mitä muotikkaimpia, uusaikai-
simpia malleja, joihin piirustuksia ovat tehneet maamme
etevimmät taiteilijat ja arkkitehdit. Rakentavaa yleisöä
pyydetään muistamaan käydä näyttelyhuoneustoissamme
tehtaalla.

Wilh. Andstén'in Tehdas Osakeyhtiö

Raitiovaunut
seisahtuvat juu-
ri portilla.

Tilauksia suo-
ritetaan no-
peaan.

Hinnat koh-
tuulliset.

Kustannusar-
vioita pyynnös-
tä.

Arkkitehtuuri

ja käytännöllinen

Rakennustoimisto

USKO NYSTRÖM

PETRELIUS

PENTTILÄ

Helsingissä

L. Rantakatu 12.

Telefon N:o 20 11.

Helsingin Uusi Tapettitehdas

Unionink. 32 * omist. W. SÄLVÉN * Unionink. 32

Suurin valikoima koti- ja ulkomalaisia

Tapetteja, Reunuksia, Friisejä, Rullakarttineja ja Linoleumia tunnustasi

Erityisille uutuuksia varten. Halpoin hintoihin. Näytteitä ilmaiseksi.

Gust. Arvidsson'in
Kivipaino-

Atelieri

Helsinki

sesta päänsä paljastamaan van-
hanajan teollisuuden edessä, lau-
suu kirjoittaja.

KOTIMAISEN KELLOTEOL-
LISUUDEN ELVYTTÄMI-
NEN. Anttolan maamiesseura ai-
koo pitäjäänsä perustaa käsityö-
koulun, johon tulisi puu- ja rau-
taosasto. Puuosastolla olisi kaksi
opettajaa, joista toinen kiertelisi
iltakaudet talosta taloon opetta-
massa käsitöitä. Näillä matkoil-
laan hän tietysti tutustuisi kylä-
läisten kätevyYTEEN ja voisi hank-
kia parhaat oppilaisiksi käsityökou-
luun. Koulun rautaosasto tulisi
etupäässä kelloteollisuutta varten.

Tämä teollisuuden haara on
nimittäin kuuluisien kello-Kön-
nien kuoltua ollut lamassa. Yksi
Könnien suvusta, Salomon Joki-
piä Jalasjärvellä, harjoittaa vielä
kellojen tekoa, ja pari muuta
miestä Pohjanmaalla, mutta he
kaikki ovat jo ikämiehiä, joten
olisi heidän avullaan saatava taito
nuoremmille pelastetuksi. Jos
valtioapua saadaan, aikoo Anttolan
maamiesseura palkata jonkun
mainituista mestareista opastajaksi.
Kun 5—10 vuotta on kelloja
valmistettu käsiteollisuuden ta-
voin ja vähitellen saatu taitavia
työmiehiä, muutetaan valmistus-
tapa tehdasmaisemmaksi. Kello-
jen luullaan tulevan maksamaan
3, 5 ja 10 mk. halvemmat sekä
sitten oikeiden komeiden könni-
läisten aina 400 mk:aan saakka.
Kun niitä ruvetaan tehdasmai-
sesti valmistamaan, laskeutuvat
hinnat jonkun verran.

Kuten mainittu, riippuu yritys
siitä, saadaanko valtioapua.

OIKAISU.

„Kotitaiteen“ viime numerossa
julkaistujen vanhojen vaatearkku-
piirrosten alle painetut järjestys-
numerot ovat erehdyksestä tul-
leet väärään järjestykseen.

Kuva 5 pitää olla: kuva 1,
(„ 2 on oikein),
„ 3 ei ole julaistu, vaikka
kirjotuksessa siihenkin
viitataan,
„ 6 pitää olla: kuva 4,
„ 3 „ „ „ 5
„ 9 „ „ „ 6
„ 1 „ „ „ 7
„ 7 „ „ „ 8
„ 8 „ „ „ 9
„ 4 „ „ „ 10.

Näin oikaistujen numeroiden
mukaan pitää kirjotuksessa ku-
viin viittaukset paikkansa.

